

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztéséről és illó
minden külső elemények ide tartozóak.

Bármentetlem levelek csak imert közölt
fogadtak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 kr.
Egy hóra	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Országospostai egyszeri beutazással 5 kr.
Bürokratikus minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitólár 4 * országos postai utalvány 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajánlatok sora 50 krajczár.]

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Szerda Deczember 3.

235. szám.

Egy expediens.

Az ellenzéki pártok és lapok komikus zavarban vannak a szabadelvű állásponttal szemben, melyet a kormány az elkeresztelési vitában eloglalt. Míg az egyik fractió, a kormánytól bizonyonyal konzervatív hajlamokat tételezve fel, oly határozati javaslatot formulázott, mely a legradikálisabb szabadelvűségtől duzzad, a másik fractio Fabius Cunctatorként lebegett liberális és klerikális felfogás közt, hogy végre, mikor mindenki az ultramontanizmus ellen fordult, azon bölcs határozatot hozza, hogy mégis legjobb lenne uszni az árral s a szabadelvű eszmék concertjébe a legviszított tusok egyikét belefűjni. Hát ez mind igen jól ki volt eszelve, de a zavar, melyet kikerülni akartak, mégsem maradt el. Miután a kormány liberális álláspontja, a polgári házasságot s a lelkiismereti szabadságot magában foglalva, oly messzemenő volt, hogy lehetetlennek látszott felülmulni, más eszközöz kellett nyulni, melyet az ellenzék mindig megragad, ha érvei cserben hagyják. Ez az eszköz a gyanúsítás. Lássuk csak, mily durva naivsággal használják ez eszközt a jelen esetben.

Mikor kilencz napi vita után a liberalizmus szellemében elintéztetett a parlamentben az elkeresztelési ügy, gróf Csáky egy engesztelékeny szót ejtett el a házban, mely a kormány azon hajlandóságát jelezte, hogy beleegyeznek oly modalitásba, mely alkalmas lenne a klerikus klerus skrupulusait az elkeresztelt gyermekek anyakönyvi kivonatainak kiszolgáltatása tárgyában elosztani s a törvény végrehajtását mégis biztosítani. Ezt a szót röptiben megragadta egy ellenzéki klerikális szónok s utána az ellenzéki sajtó s rabulisztikus fejtegetéssel úgy magyarázzák, mintha a kormány a februári rendeletet visszavonni s az egész vonalon visszavonulni akarna. Azok a lapok, melyek ily dőre insinuatívot mégis soknak tartottak, elmentek legalább azon állításig, hogy a gróf Csáky által jelzett

expediens abban áll, hogy a municipiumoknak évenként megküldött anyakönyvi példányt világi hivatalnokok átnézik s az 1868. törvénynek megfelelő keresztilvitelre használják. Más szóval ez annyit jelentene, hogy a kormány az anyakönyvi adatok kiszolgáltatásánál lemond az elkeresztelő lelkész közvetlen interventiójáról s az elkereszteltnek évenként egyszer tömegek regisztrálását eszközölteti hatósági közegek által a kompetens anyakönyvekbe.

E magyarázat a valódi tényállásnak önkényesen elferdítésén alapul. A kormány nem gondol az elkeresztelt gyermekeknek évenként egyszer leendő tömegek ányakönyvelésére ama vallásba, melyhez azok az 1868. törvény értelmében tartoznak. A kormány nem gondol kétértelmű módosításra, mely az elkeresztelő lelkésznek megadja a lehetőséget, hogy a törvényt kijátszhassa az által, hogy az elkereszteltet minden megjegyzés nélkül megtartathassa anyakönyvében, miből esetleg azon jogot vonhatná le a maga számára, hogy az elkereszteltet mindig az ő hívei közé tartoznak, miután semmi köze sincs ahoz, hogy a politikai hatóságok s a másik vallás lelkésze mit tesznek az évenként ugys szolgálattott anyakönyvi másolatokkal.

De a dolog nem így áll s nem szabad tűnni, hogy ez a fictio megezőfolatlan maradjon. A kormány a következő akarja.

Az 1868. törvény szigoruan véve sem többet, sem kevesebbet nem követel, mint hogy az elkeresztelő lelkész az elkereszteltet ne tekintse vallásához tartóznak s ne bánhasson el vele ily értelemben; valamint hogy ama egyház lelkésze, melyhez az elkeresztelték törvény szerint tartoznak, oly helyzetbe tartassék hogy az elkeresztelték anyakönyvelését, saját anyakönyvében eszközölhesse. Ha a klerikus klerusnak skrupulusai vannak az ellen, hogy az anyakönyvi kivonatokat a másik vallás lelkészének kiszolgáltassa, akkor kész a kormány oly expediensbe egyezni, mely elosztja az aggályokat. E szerint az elkeresztelő lelkésznek mi n-

den egyes esetben át kellene tennie az anyakönyvi kivonatot a politikai hatóságához, mely aztán két irányban intézkednék. Először bejegyeztetné az elkeresztelő lelkész anyakönyvébe, hogy kivonatokat csak a másik vallás lelkésze szolgáltathat ki. Es másodsor a hozzá érkező anyakönyvi adatokat átszolgáltatja ama egyház lelkészének, melyhez az elkeresztelt törvény szerint tartozik. Ebből kettő tűnik ki, először nem évenként egyszer, hanem esetről esetre eszközöltetik a helyes anyakönyvelés; másodsor az elkeresztelő lelkésztől, miután nem szabad anyakönyvi kivonatokat kiállítani az elkereszteltéről, elvétetik annak lehetőség, hogy az elkeresztelttelkkel vallásához tartozóként bánják.

E tényállás megsemmisít minden elferdítést. Kiténik, hogy a kormány visszavonulásáról szó sem lehet. A kormány mint az áltamhatalom mandatariausa megmutatta a tenitis klerussal szemben hatalmát. Megvédte a törvény érvényességét minden támadás ellen s jövőre a legliberálisabb értelemben kilátásba helyezte az egyház és az állam közti viszony rendezését. De az erőnek díszere válik a mérséklés és csak nemes töle az, ha összes jogainak megvédése mellett kezét nyújtja egy oly viszály békés elintézéséhez, melyben hatalmi s tekintélybeli tulsulya oly diadalmasan kitűnt.

Bethlen gr. földmívelésügyi miniszter, ki tegnapelőtt Bécsben gróf Taaffe miniszterelnökkel — kinek mint belügyminiszternek tárczájához az állategészségügy tartozik — és gróf Falkenhayn földmívelésügyi miniszterrel hosszab ideig tanácskozott, tegnap visszaérkezett Budapestre. A két kormány közt tárgyalások folynak a marhatudóvész terjedése ellen foganatosítandó erőves óvrendszabályok tárgyában. Ha szükség fogogna fenn, esetleg ez ügyben a magyar és osztrák parlament elé hasonló elveken nyugvó törvényjavaslatok fognak beterjesztetni.

Braun iz kiterjesztett kezekkel hinti szeretett családjára az áldást.

Édes Száli feleségem, úgy mond, a mai ima különös előérzetet támaszt bennem mintha valami fontos esemény következne be házuknál, reményem van, hogy e héten különös kereményem lesz és azután szép Fánikámért kérő jelentkezik, mire nagy jelentőséggel szemét leányára szegzi. Bár az Isten szólna belőled, veté közebe a feleség, de az ily eseményre nem adok sokat. A szegény Fánika dacára a 28. évének még pirulni tudott az előtte folyt beszédem, egy mély sóhajjal abbéli gondolat menetének adott kifejezést „szegény ember szándékát boldog Isten bírja.”

Fánikára e beszélgetés nem volt hatásküli, mert gondolatai jó sokáig elűzték álmát míg a remény és a megvalósulás bizonytalanságából származó öröm és félelem érzete csüggedtté nem tette, egy fohással bezáróttak szemei.

Mathematicus soha annyit számmal nem bibelődött mint a szép Fánika álmában. A számok tömkelegében annyit mégis megtartott magának, hogy reggel édes szülőinek elbeszélte, hogy sok szám forgott az éjjel fejében, de a 7, 14, 25. számot feljegyezte magának. No lám mondá az atyja, ez Isten ujjja; s számokat okvetlenül a lutribra kell tenni, a Mindenható is így akarja.

Vasárnap reggel szegény Aron utolsó garasait a sors kerekére bizza és mi esoda a 7 szám jelzi a szombatot, a 14 a húzást, a 25 pedig — a völégényt.

Az Isten megszánta Aront, mert a lutris egy héttel réá 14-én két vörös számot akaszt ki, Aron kétszáz forintnyi ambot csinált.

Országgyűlés.

Budapest, Decz. 2.

Igazságszolgáltatásunk jövőndő fejlődéséről megnyugtató képet tárt ma föl Szilágyi Dezso igazságügyminiszter a képviselőház ülésén. Az igazságügyi budget általános vitája véget ért. Szilágyi beszédének első fele a vita szónokaival foglalkozott; a szónoklat második részében pedig tájékoztatta a törvényhozást az igazságügyi reformok legközelebbi sorrendjére nézve.

Legelőször a kérvényekkel megtámadott képviselő választások fölötti bíráskodásról nyilatkozott Szilágyi s kijelentette a ház egyhangu helyeslésétől kísérve, hogy azt a curiára tervezti ruházni s az erre vonatkozó törvényjavaslatot még ez ülészak alatt a képviselőház elé terjeszti. Hermann Ottó azon eszméjéről, hogy a választások fölötti bíráskodás esküdtzsekre bízassék, alaposan kimutatta, hogy mily messze esik a kitűzött céltől, mert hiszen az esküdtzsek birna a pártatlanság garantáival legkevésbé.

Kiterjeszkedett a miniszter a tárczája legapróbb tételére vonatkozó megjegyzésekre is, mert kötelességszerűleg érdeklődött a bírósági gyakorlati élet bajait s a bíróságok irodai átalányáról s irodai felszereléséről is nyilatkozott. Határozottan helytelenítette, ha valahol megtörténik, hogy a kezelő személyzet munkájára rabok alkalmaztatnak. A reformokra áttérvén, ismételtlen kiemelte, hogy előbb az új bírói szervezetet kell létesíteni, hogy megbirja a rá rakandó terhet. S így a törvényhozás által legelőször a bírósági szervezetre s különösen az elsőbírósági és ügyészségi szervezetre vonatkozó törvényjavaslatokat óhajtja letárgyalni. Majd a bírói fegyelmi eljárás reformja kerül sorra s egyidejűleg rendeleti uton kíván intézkedni, hogy a bírák kiképzése rendszeres vezetésben részessüljön, mert a reformok első feltétele, hogy a bírák helyzete erkölcsileg és anyagilag is emeltessék. Ezután fognak következni a kisebb polgári ügyekben való eljárás, az intési eljárás, a sommas eljárás reformja, valamint a végrehajtási eljárás reformja. A büntető eljárás a következő ülészakban kerülhet majd tárgyalásra s ide tartozik az ügyvédi rendtartás reformja is. A polgári törvénykönyv is készül. Munkába vétette a miniszter a családi jogot; az örökösödési javaslat már készen van; e kettőt összehangba kell hozni s ezzel a polgári törvénykönyv legnehezebb része elkészül. S e munka nem az előbb említett javaslatok után, hanem azokkal parallel véte-tik munkába.

Igen érdekes nyilatkozatokat tett azután a miniszter a katonai büntetőtörvénykönyv meg-

Ujongva viszi az örömhirt családjának Aron, No kedves drága Fánikám e pénzért már vehetünk vót, sőt azt nem is kell keresni, megjön az majd magától.

Az öreg Aron ebben nem is eszalokozott. Faluban nem kell ujság, ujságot fabrikál ott mindenki, mert a szomszédságról mindig van valami beszélni való és minthogy a falu élő nyomdója a korcsma, ne csudáljuk azt, hogy más beszéd nem is forgott a nép száján, mint Aron zsidó rendkívüli szerencséje, persze, hogy tözsdé-nyereményét meszeszerűen felemelték.

E beszélgetés egy külön asztalnál ülő 27 éves, inkább mesteremberre való tisztán öltözködött egyén figyelmét lekötötte és midőn a történetekről már eleget hallott, felkelt ülő helyéről, elment a falu népével és külön megismerkedés nélkül atyafiak megszólításával tudakozódik Aron családi viszonyai után.

A bortól nyiltszívűvé lett emberek minden gyanakodás nélkül Aronnak egész családját megismertették vele és sorrendben megnevezték a hét leányát mennyi közülük az eladó és ha most volna valakinek kurázsija, megkaphatná a szép Fánikát; volt köztük egy, ki neki rontott az ajtónak, az urfit felhívá arra, hogy csapjon be Aron vejének.

E felhívás urfinkat gondolkodba ejtő és midőn Mondschein Móricz — így hívták az urfit — kellő tájékozottságot nyert a családi és rokoni viszonyokról, jó éjt mondva távozott.

Közvetlenül éjtél előtt kopognak Aron ajtaján. Faluhelyen ily időben ajtónyitást kérni annyi, mint egy várat ostromolni.

De a mi Móriczunk a család iránt kelt lően informálva lévén, künn az ajtón kiáltot-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A mai világ.

I.

Szöke ifju jár az utcán
Várva várja kedvesét,
De a lányka eltéveszté
A légyottnak idejét.

Órák múltán, szöke ifju
Fájó szívvel távozik,
Barna lányka nagy sietve
Ép e perczen érkezik.

Néz a lányka, vizsga szemmel
De az ifjut nem leli
Mit volt tenni — bánatában
Mást fogott — s azt öleli.

II.

Szöke ifju — hőszerelemét
Égő szívvel rebegeti,
Am a csinos kis menyecske
Csak mosolyog — s neveti.

Szöke ifju tüzesebben
Szól — beszél és csókra vár,
De az asszony azt feleli:
Őn barátom . . . nagy számár.

Morál ebben — hallgass reám
Jegyezd is fel — ha lehet,
Szép asszonynak — bankó nélkül
Kurizálni nem lehet.

Gyulafi.

A hü emlék irattárban.

Péntek este van, az asztalon égő gyertyák jelzik a szombati ünnep beköszöntését Baum Aron házába ki szegény és életét alig fentartó heti fáradoimai után oly pihenésnek eugedi át magát, mint milyent hagyományyszerűleg édes atyjánál látott.

Arcza nem volt derült, nehézs gondolatok jártak agyában, mert hét leánygyermek apja. Kettő már a nagykorúságot túlte, kettő közel állt hozzá, kettő az átmenendő stádiumban, hol a Backfich kisasszonyi alakot ölt és egy — no valamamennyit tartsa meg az Isten — még csak tíz éves lehetett.

Ha a magyar törvény újabb időben nem utánozta volna a németet, hogy a nő a 24 éve elérékor nagykoru, úgy tán nem aggodnák, hisz a leányok is egy pár évet eldisputálnak: avagy legalább most is a jó régi szokás fennállana, hogy egy vőnek két leányt akasztanak a nyakába, de a nagykorúsítás behozatala a régi jó szokás eltűnése kétségbe ejték Aron barátunkat. Hallott ugyan valamit arról, hogy valamikor egy nép országot úgy alapította, hogy elrabolták a nőket, de hol létezik most oly bolond nemzet, mely ily alapon csinálja országát. De hoszszabb gondolkodás után magában mormogá; minek is zengoldjam Teremtőnk ellen, hisz mit ő teszen, jól van téve és az Urba votott bizalommal derültebb kedélyvel elimádkozza énekszóval a „jer barátom a meuy-asszony elé, fogadjuk nyájasan a szombatot.” Ahitattal hallgatja az egybegyűlt család az imát és valamit az ni az ékezet a kiegészítő úgy atyjuk imájára, chorusról módon a hét leány és feleség rámondják az áment. Miként Aron főpap a népet,

alkotása érdekében folytatott tárgyalások mai állása felől, s kiemelte, hogy e büntető codex megalkotásánál figyelemmel kell lenni a hadsereg fegyelmi és szolgálati igényeire is.

Majd meggyújtató nyilatkozatokat tett a vizsgálati fogságban levő egyének számára kibebbedésére nézve s a fegyházak és büntetőintézmények javítására. Kialakításba helyezte esetleg új női fegyház s új javító intézet felállítását. A tömeges megkegyelmezésekre — mely szöbe hozott, kijelentette, hogy azoknak csak kezeleti értéke van, de igazságtügyi értéke nincs. Végül meggyújtató nyilatkozatot tett a telekkönyvek átalakítási munkájának gyorsítására nézve. A miniszter beszédét nagy figyelemmel hallgatta a ház s végül élénken megéljenzte.

A mai vitában a szélső ellenzéki részről Zboray Béla a mérsékelt ellenzék magának vindikált dicsőségét megnyirbálta, a szóbeliség kérdésében. Utána Körösy Sándor városunk országgyűlési képviselője tartott egy nagyobb szabású általános figyelemmel hallgatott beszédet, melyben minden előtt tiltakozik az ellen, mintha a kormány a közigazgatás államosítását, és az igazságtügyi nagy reformok eszméjét a mérsékelt ellenzékétől sajátította volna el, mert ezeknek az eszméknek a keresztülvételét nem egy párt, de egy nemzet felvilágosodott közönsége követelte. Beszéde további folyamán pedig a büntetőintézet védelmébe, bár maga is elismerte, hogy e tekintetben bizony országos érdeke a hiányosság mutatkozik, s mert szerinte is az csak ugyan a mai korral meg nem egyeztethető inhumánus dolog, hogy penészes, egészségtelen helyre az ember bezárassék, mert az elítélt ember sem jog nélküli lény. Ha fel nem akasztották: joga van életéhez és így az államnak kötelessége azt megvédeni, minden eszközzel.

E kérdéssel kapcsolatban városunk képviselője erőlyes szavakkal utasította vissza Eötvös Károly és Hock János képviselőknek Debreczenre vonatkozó kicsinyítő megjegyzéseit. — Ugyanis Eötvös a tegnapelőtti ülésen azt jegyezte meg, hogy Debreczenben a föld alatt vannak a börtönök, Hock János pedig közbekiajtotta, hogy az iskolák is.

E méltatlan, kicsinyítő megtámadás ellen kelt ki Körösy Sándor. Beszédének ezt a részét teljes terjedelmében ideiglatjuk, hogy győződjünk meg választó polgártársaink, hogy képviselőjük a város érdekeinek és méltóságának lelkes és hivatott szószólója.

„Eötvös Károly képviselőtársam felemlítette, — e szavakkal kezdi meg Körösy beszéde e részét — „hogy még Debreczenben is föld alatt vannak a börtönök. Megvallom, belülről én sem voltam e börtönben, de úgy tudom, hogy az egy földszintes ház, és annak pinczéje, földalatti helyisége nincs. Az is igaz, hogy botrányos helyen van a börtön, mert a város közepén van a városházban, annak udvarán, a honnan, mikor ő felsége legmagasabb látogatásával szerencsétlenné Debreczen városát, ki kellett vinni a börtön lakóit Bözör ménybe, nehogy ő felsége ott gyönyörködjék bennük. Hát az nincs helyén, hogy a börtön ott van. De azt méltóztatik elismerni, hogy első sorban az államnak kötelessége börtönöket építeni és Debreczen azt sem várja meg, hanem a most felvett kölcsönből 400,000 forintot a királyi tábla helyiségeire és börtönök építésére fog fordítani. Tehát Debreczenben meg van a jóakarát. — A hírlapokban azt olvastam, hogy Hock János képviselőtársam közbe kiáltotta volna, hogy Debreczenben még az iskolák is föld alatt vannak. Nem tudom, hogy a t. képviselőtársam honnan tudja ezt, hanem már engedjen meg, én

Aron bácsi ereszen be, én Braun Jónás, tisztelői lakos, bátyának fia Salamon vagyok, a többi majd ott benn elmondom.

Ugy látszik a család sokáig tanácskozott, vajjon a hivatalos vendégnek nyisson-e ajtót, mert utóbbinak sokáig várni kellett, de egy találati gondolat ajtót tárt neki, midőn azt kiáltotta: Fánikám mit csinálsz hallottam, hogy nagy, szép és takaros lány lett belőled.

Már ily szavak hallatára Salamon rokonságában kételkedni nem lehetett és azon kedves gondolat hogy ma van 25-ike a ki nem húzott lutriszám tán megvalósul, Fánika sietett az ajtó felnyitni. A következő perczben Salamonunk már ülegethette és csókolgathatta a soha nem látott kedves rokonait. Alvásról még álmodni sem mert senki, hiszen annyi kérdés és felelet váltotta fel az újonnan felfedezett rokon beszédét.

A szép Fánikának megtetszett Salamon, a szülők ilyesmit hamar észrevesznek és minthogy a rokonok között a nyiltszó természetes dolog, az öreg Áron mindjárt kirukkolt titkával.

— Édes Salamon, — ugymond — korodban már komolyan kell gondolkozni, házasodni kell, elég leányom van, válaszd magadnak, ki legjobban tetszik, hisz pénzem is van ott a ládában, azt amugy is jövődöbeli vőnnek szántam.

— Kedves Áron bácsi, köszönöm a jó rokonok és öszinte tanácsát, hiszen én ily tervvel jöttem ide, felelt Salamonunk, illetve Móriozunk.

Fánika reszketett, egy előtte eddig ismeretlen érzület fogta el, hátha nem őt választja a kedves Salamon rokon. De egy

saját szememmel láttam és ismerem azon helyiségeket, ott ugyan föld alatti iskolák nincsenek. Nem tudom hát, melyiket érthette; az elemi iskolát, (Főlkialtások a szélsőbalon: Nem Debreczen mondták!) vagy talán azt a magas főiskolát, a collegiumot nem szereti ottan (Élénk ellenmondások a bal- és szélsőbaloldalon) és azt szeretné a föld alá tenni, (Derültség balfelől. Tetszés jobbról.) hogy az a felvilágosodás sugarait ne lövelje tovább szét az országban, mint tette három századon át. Csak hogy azt nem lehet ám a föld alá dugni, az ott marad továbbra is a hol van és terjesztendi a felvilágosodást. — Különböztetve tudja a t. képviselőtársam, hogy a kereszténység őskorában a keresztények pinczékben gyűltek össze, ott tartották összejöveteleiket, és mégis a keresztény vallás világossága előzőnlötte az egész föld kerekességét.

Körösy Sándor után Horváth Adám néhány igazságszolgáltatási anomáliára hívta föl a kormány figyelmét, Hermann Ottó pedig főképp a választások fölötti bíráskodásról beszélt.

Az igazságtügyi tárcza budgetjének részletes tárgyalását holnap folytatják.

Morzsa.

Camille Flammarion írja valamelyik művében, hogy van a világegyetemen egy olyan bolygó melynek lakói hatodik érzékkel is bírnak — antotelegrafikus érzékkel, melynél fogva a gondolat kifelé közölődik, s leolvasható egy szervről mely körülbelül a mi homlokunknak helyét foglalja el.

Fura lenne ha a mi bolygónkon is lennének ilyen szervek, hogy mihelyt valaki valamit gondolna, a gondolat kiülne a homlokára, s jámbor férjek ott olvashatnák a nőcske homlokán: csak elvinne már az ördög a kaszinóba, hogy jöhetne édes!

Az hiszem bűlgyeim, hogy még sürűbb fátyolt hordanának mint most, de mi is ugyan csak lehuznánk a kalapunkat a homlokunkra.

De hát hogy is ne. Senki se szeretné ha a hitelezője leolvashatná a homlokáról, nyájás üdvözlés közben, hogy ez a számár is várhat míg a pénzt látja!

Vége a színházi direktorium kérdése is megoldást nyert. (Nem a hitelezőkről jut az eszembe) Valentin is megmarad, Gyöngyi is jól lakik (ha ugyan lesz mitől) s valószínűleg a publikum se fog éhezni. Az élelmes direktor ugyanis gondoskodni fog a publikum minden pártárnyalatát kiélelteni. Kormányparti és függetlenségi párti újságírók feleségei jönnek ide primadonnául: Karczag és Hentallerná.

Hát mérsékelt... A direktor be sem engedte fejezni a mérsékelt ellenzék primadonnákról való kérdézködésemet, közbevágott.

Mérsékelt? Az nincs, se itt, se Pesten, se sehoh a világon. Mérsékelt primadonna az fixa idea!

Fixa idea! Valahányszor hallom ezt a két szót, mindég ott látom állni előttem azt a kipirult arcú szép leányt, amint mosolygva felém hajlik, s hízlekedve, kedveskedve kér, hogy magyarázzam meg neki ennek a két szónak az értelmét.

Olyan de olyan kíváncsi vagyok rá. Kis bohó, minek azt magának tudni.

Mert akarom — s pici lábával dobantott egyet, s kezét a csipőjére tette — mert akarom, érti?

A fixa idea az édesem, hogy én azt hiszem, hogy maga nem szeret engem.

szerelmetes pillantás Móriozunk részéről megnyugtatta a leányt.

De biztos vagyok a abban, hogy a szép Fánika hozzám jönne. Fánika felelet helyett az ég felé irányzá szemét, mintegy hálát adva az Istennek hogyha bár oly későn 28 év után pláne éjfélen, de mégis megküldötte neki a völegényt.

Aron nem volt a külső formások barátja, mivelletlen egyszerű, de becsületes természetével megfogta Fánika és a vélt Salamon kezét, és egymásba téve azt mondá egymáséi vagytok, azt akarom, hogy a lakadalm három hét alatt meglegyen.

No már ebbe nekem is van jogom beleszólni, veté közbe Aron felesége, hiszen, a staffirunghoz is három hét kell. Se baj választ Aron, korán reggel bemegyünk a városba, meg veszed azt, mi egy szegény leányhoz illő és punctum.

Az órák a szerelem szárnyain repülnek. Reggel öt órákor Aron befogatott, elvitte nejét és a menyasszonyt a völegényel, hogy a staffirunghoz a közel városkában megvegyék.

Beszállnak az „Ökör“ korcsmába és a mint Aron leszál a kocsiról, észbe jut, hogy egy százast vitt magával, hát ha korán reggel a kereskedő nem tudja felváltani. Ez aggodalmának nyilt kifejezést adott Móriozunknak, de ez öregünknek mindjárt megnyugtatta azt mondva, im itt egy ötvenes, adja ide a száz forintost, míg önök visszajönnek én is elvágom a nekem szükséges bevásárlásokat.

Aron leendő veje szolgálatkészségében csak a jó fuu indulatot látván, feloszeréte a százast az ötvenessel.

A szép Fánikának a boltosnál sok minden megtetszett, nem is alkudoztak sokat, és nagy büszkeséggel, mint kinek ritkán szokták a

— Ez nem fixa, de boldog idea. Hogy az je szeretném.

Átül, válamra hajta fűrtös fejét, s lángoló areczsal, lázas szemekkel lágyan, suttogva mondja:

— Ne, ne beszéljen csak csókoljon...

— És így nem jutott a kicsike ennek a két kacskaringós szónak a megtejtésére.

— Bucsuzni jöttem asszonyom — mondom egy jó barátomnak.

— Hová megy.

— Berlinbe. Beoltnai magam.

— A tuberculózis ellen?

— Nem, a szerelem ellen. Egy másik német professzor felfedezte a szerelem bacillusát is.

— Nos és az használ biztosan?

— Hogyne.

— Kérem vigye el a férjemet is magával. Nagyon szeretném ha nem tudna szeretni.

Sardou jellemzi így valamelyik darabjának a hőst:

— Kicsapongó unalomból, féltékeny hiúságból.

Pedig megfordítva is áll:

— Kicsapongó hiúságból, féltékeny unalomból.

Ne rázza asszonyom a fejét, mert bizony ön is csak egy régi viszony megszokadása s egy új megkezdése előtt szokott arra gondolni, hogy kedves férje hol tölti a délutánokat — és ön is uram valjha ba öszintén, nem találna gyönyört egy hódításban sem, ha legalább egy bizalmas barátjának nem beszélhetne róla.

Julius.

Napi hírek.

— A „Csokonai-kör“ folyó deczember hó 4-én csütörtökön d. u. 5 órákor a városháza nagy tanácstermében felolvasó ülést tart, melyre a t. érdeklődő közönség tisztelettel meghívatik.

Tárgysorozat:

1. Gróf Vay Dánieltől: „Egy század“ történelmi visszapillantás.

2. Szabolcska Mihálytól: „Dalok a távolból.“

3. Vértesi Arnoldtól: „A fenyesek közt“, elbeszélés.

Dr. Tüdös János, szakosztályi titkár.

— Jogászból. A debreczeni jogakadémia polgárai mint minden évben, úgy az idén is rendeznek jogászbált, s a napokban megalkították a bárczrend bizottságot, a melynek élén Csánády Jenő 4jh. áll. A bál szokás szerint a farsangnak most is első elite-mulatsága lesz, a mennyiben a jövő évi január hó 10-ik napján fog megtartani a „Bika szálloda“ disztermében. A rendezőségnek bálanyál Mikófalusi Bekény Péterné szül. nánási Oláh Ilona urnót sikerült megnyernie. Ezen körülmény biztosítékul szolgál annak, hogy a jogászbál az idei farsangnak egyik legsikerültebb és legfényesebb mulatsága lesz.

— Debreczeni kör. A Budapesti fennálló „Debreczeni-kör“ f. hó 7-én tartja felolvasó- és szavalással egybekötött rendes ülését a Petánovits vendéglő (Andrássy-ut) külön termében. Tárgysorozat: 1. A mult gyűlés

nagyobb bankók az erszényét nyomni, előveszi az ötvenest, fizetni akar.

A boltos éles szemmel vizsgálja a bankót és azután Aron felé fordulva azt mondja „uram“ ha más pénze nincs, úgy a portéka itt marad mert nem áruolom azt hamis bankóért.“

Megijedve kiáltott Aron, szegény Salamonunkat megcsalták, siessünk az „Ökörbe“ talán tudja kitől kaptá.

De mily nagy volt a meglepetés, midőn sem — Móriozunkat, sem a pénzt több órai várakozás és — keresés után nem találják.

Ugyanis míg a szép Fánika a menyasszonyi ruhát nézte a boltban, addia Móriozunk az indulni készülő vonatához jegyet váltott és minthogy neki kelet, dél, észak nyugot közönséges dolog volt a legelőször induló vonattal kerekelt oldott.

Szegény Aronnak nem maradt más hátra mint hogy a bírósághoz forduljon kérve azt, hogy tegye meg neki a sziveséget, hogy az elvezett völegényt akár élve, akár halva, de természetben rendelje vissza, egyuttal kész az 50 forintját visszaadni, mint azonnal deponál is.

Mosolygva veszi azt át a bíró, felveszi a jegyzőkönyvet és biztosítja, hogy gyeződél hivatgatással Fánika megnyugtatóására vizsgálja a völegényt.

De a bíróság lassabban halad, mint a gőzös, gőzével a völegénység is elpárolgott. Aron és neje egy százast után, a szép Fánika pedig csinos völegénye után hullattnak keserves könyveket.

A hamis bankót pedig örök emlékül örzi a bíróság irattára.

győzőkönyvének felolvasása. 2. Eloöki jelentés. 3. Fidibus az omnibuson. Irta s felolvasa Deák Jenő. 4. Komoly szavalt: Kálman király. Londez Elektől. Előadja Brett Gyula. 5. Két lány — két pár. Felolvasa Fried Jenő. 6. Vig szavalt. Előadja Bessenyei Dániel. 7. Humoreszk. Irta s felolvasa Róza Felix. 8. Költemények. Dura Mátétól. 9. Vegyes darabok. Tilinkón előadja Deák Jenő.

— Csokonai relikvia. A Csokonai kör egyik feladatát képezi az is, hogy összegyűjtson minden Csokonaira vonatkozó relikviát, s esefleg idővel, egy Csokonai szobát állítson fel itt Debreczenben. A kör e szép célját, hogy megvalósíthassa, mindenesetre több olyan lelkes irodalombarátra van szükség, mint N. Nagy Sándor nagyváradi kir. fővárnai székü bíró, aki egy Vértesi Arnoldhoz mint a Csokonai kör elnökéhez irt levele kapcsán Csokonai Vitéz Mihálynak egy 1804-ben megjelent munkáját küldte meg a kör részére, mely ezért e helyen is általunk köszönetét nyilváníttja a szives adakozónak. A kis kötet teljes címe így hangzik: Hallott i verssek, melyeket néhai méltóságos Kohányi Kátsándy Theresia asszony özvegye és királyi aranykulcsos kis rhédei Rhédey Lajos ur házastársának eltemetésekor tartott tisztességtételre készített és elismontott. Csokonai Vitéz Mihály április 15-ik napján 1804. Maga a mű megjelent ugyan Csokonai összes munkái között — hanem maga a kiadás, mint e versek első régi kiadása mindenesetre érdeklés és értéklés bír.

— Kísérlet a közkórházban. Holnap délután a városi közkórházban a dr. Klár által, Berlinből hozott Koch féle oltóanyaggal kísérleti beoltásokat fognak eszközölni Horváth és Klár orvosok. A beoltások mint halljuk csakis a közkórházban fognak eszentul is eszközölni, s magánlakásán egy orvos sem eszközöl mindaddig míg a kísérletnek stádiumán a gyógy mód teljesen tul nem lesz.

— Hírek a megyeházból. Hajduvármegye közigazgatási bizottsága e hó 8-án, az állandó választmány 11-én, a számonkérőszék 12-én tartja meg gyűlését. A deczember havi megyei közgyűlés pedig 16-án fog megtartatni.

— Meghívó. A Debreczeni pinczerek betegsegélyző és ápoló egylete, f. hó 5-én azaz pénteken délután 3 órákor az egylet helyiségben rendes választmányi gyűlést tart, melyre a választmány tagjait, tisztelettel hívja meg az elnökség.

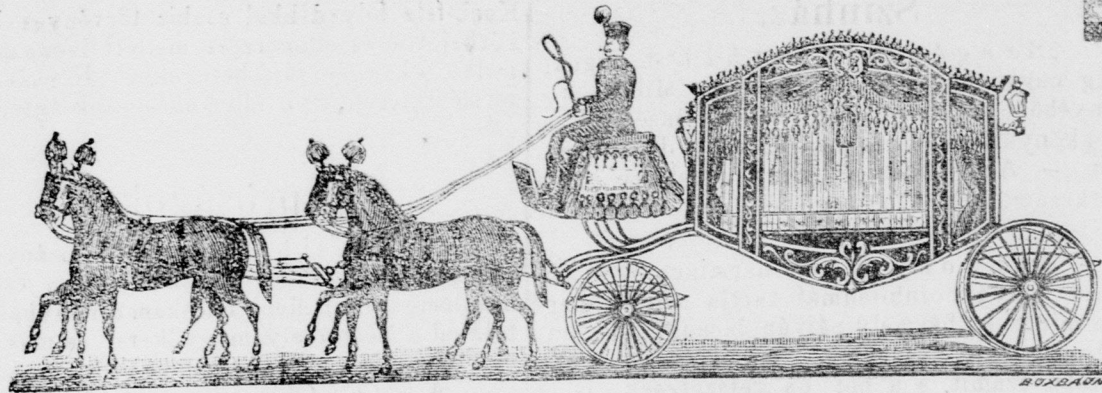
— A párbaj ellen. A budapesti kir. törvényszék előtt két családapa párbaj ügyének tárgyalása folyt, melyen a felek azon társadalmi kényszerrel védekeztek, mely a párbajozást elkerülhetlenné teszi egyes esetekben. A tárgyalást vezető elnök (Fenyvessy) igen erőlyesen is liberalisan nyilatkozott kikelve a társadalom e ferde telgőssza ellen, és a katonai becsület kérdésében is a bírői székről oly elvi kijelentést hangoztatott, melynek általános elterjedtsége nagyban tisztáná a közfelfogást. „Katonai és polgári becsület között nincsen különbség!“ Ezek voltak a bírői kijelentést tartalmazó szavak, melyekre visszatérve, az egész fővárosi sajtó rámutat a helyes felfogásra, s egyes lapok vezércikkében is foglalkoznak vele. A társadalmi kényszer tekintetében azonban a „Budapesti Hírlap“ vezércikkeje is kénytelen volt, bár a liberális álláspont fenn tartásával e kérdésben oly irányban nyilatkozni, a mint nem régen e tekintetben mi is véleményünknek nyilváníttottuk.

— Debreczeni ingatlanok forgalma a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál t. é. nov. 23-tól 29-ig. Kecskés Gábor és neje Boros Erzsébet veszik Szabó József ugyanis mint gyám tőzós kerti szőlőjét 600 frtért. Özv. Cservinka Jánosné Medler Katalin és társai veszik Horvát Gergely és neje Porhammer Zsuzsanna homokkerti szőlőjét 800 frt. Behaunek Ignác veszi Sipos Jánosné Kotor Anna és ifj. Sipos Jánosné szőlőjét 1200 frtért. Koss Ferenc veszi Budai György és özv. Budai Istvánné fancieskai 6 boglyás kaszálóját 2200 frtért. Dédai Józsefné Nagy Erzsébet veszi féje Dédai József ingatlanai fele részét ajándékozás címén 225 frt értékben. Kipján Istvánné Hanzel Teresia veszi férje Kipján István szőlője fele részét ajándékozás címén 417 frt 50 kr értékben. Faragó István és neje Kovács Juliánna veszik özv. Kovács Mihályné Török Juliána szőlője öt illett fele részét 100 frt értékben, Papp Ferenc és neje Papp Katalin veszik Trocsányi Ferenc házát 1150 frtért. Berliner Ábrahám és neje Klein Róza veszik Kató Mihály házát ondódi földével 3450 frtért, Nagy Sándor és neje Főrián Teresia veszik Berliner Ábrahám és neje Klein Róza ondódi szántóföldét 400 frtért. Gyűgyei Viktor és neje Nagy Johanna veszik Kállai Ferencné Csizsár Zsuzsanna csapó kerti szőlőjét 120 frtért. A rveresen i v e t e l. Kovács Gábor veszi Ujváry István és neje Váradi Klára 2677 frtra becsült házastelkét és ondódi szántóföldét 2450 frtért az utóajánlati határidő lejár 1890. évi deczember hó 12-én délután 5 órákor.

— Bihar megyei hírek. A „Szabadság“ felhívta a közönséget, hogy Kossuth „Iratat“ra fizeszen elő. Ugy látszik lesz sikere. — Körözött je gy z ő. A margittai fősztolgabíró az állásától felfüggesztett s fegyelmi vizsgálat alatt álló poklostelki körjegyzőt körözötteti. — Párbajozó kis diákok. Váradon két alsó gimnásiumbeli tanuló a gimnásium egyik termében lovagias utór

Nyolcz évi távollét után
ismét Debreczenbe visszatérve,
Péterfián 952. h. sz. a. lakom, s
orvosi gyakorlatomat
folytatandom,
miért is magamat a t. cz. Debreczeni és vi-
dédi publicumnak tiszteletteljesen ajánlom.
DR. Kempf József.
ORVOS és SEBÉSZ

Kunz József és Társa
Budapest Debreczen Nagyvárad.
Legújabb
ŐSZI és TÉLI
ruhaszövetek,
szintartó velezek,
téli kendők és Trico derekak
nagy válastékban érkeztek.

DANKÓ MIHÁLY
ajánlja ujonnan berendezett
TEMETKEZÉSI INTÉZETÉT,
DEBRECZENBEN.

Czegléd-utca, a gyógyszertárral szemben.
Elvállal: temetések rendezését, a legnagyobb czinnal kiálitva
egy helyben, mint vidéken.
HULLASZÁLLÍTÁS érzékporsóban, légmentesen elzárva; min-
den irányban, — vasuton árszabás szerint.
HALOTTAS-KOCSIJAIM a legmagasabb igényeknek is megfelelők
ERCZ és MUVIRAG KOSZORUKAT szalag-inással, vagy a nél-
kül, a mai kor kívánalmaihoz mért

Szolósó árért.
Teljes tisztelettel
DANKÓ MIHÁLY.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN“ gőzmalom
készítményeinek

KÖTELEZETTSÉG HELKÜL, DEBRECZENBEN

és az 1887. április 18-án Budapesten tar-
tott általános magyar malomgyűlésen megál-
apított s 1887. évi június 1 én életbe lépő.
eladási, fizetési és szállítási módokatokra
vonatkozó egyezmények szerint.

	100 kí
A. Asztali dara nagyszemű	16.—
B. Szinte középszerű	15.—
O. Királyliszt	15.—
1. Lángliszt	14.80
2. Montliszt	14.40
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	14.20
4. " 2-od rendű	13.80
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	13.20
6. szinte 2-od " "	12.40
7. Közép kenyérliszt 1-ső " "	11.80
8. " 2-od " "	11.—
8 1/4. Barna " 1-ső " "	10.20
9 Lángliszt " 2-od. á 70 kígr.	9.—
10 Veres liszt " " á 50 kígr.	7.60
11. Finom korpa zsákkal 50 "	4.60
12. Durva korpa zsákkal á 50 kígr.	4.20

A finom és durva korpa árából eddig
engedélyezett 5%-töli engedmény a fennem-
lírt egyezmény folytán szintén beszűltet
tetett.

Debreczen, 1890. Nov. 21.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

könyvkiadóhivatalában

megjelentek és kaphatók a következő könyvek

Vértési Arnold összes munkái I—VII. vaskos diszkötés. Egy-
egy kötet ára 2 frt 10 kr.
a 7 kötet együtt 14 " — "

Gróf Vay Dániel „Magyarország története“
3 vaskos diszkötet ára 7 " — "

Vértési Arnold „Páriák“ elbeszélés ára 1 " — "

Vértési Arnold „A bojár leánya“ regény 2 köt. ára 2 " — "

Vértési Arnold „Fecskefészek“ regény 1 köt. ára 1 " — "

Vértési Arnold „A jegyző kisasszony“ regény
1 kötet ára 1 " — "

Vértési Arnold „A debreczeni diák“ regény 1
kötet ára 1 " — "

Zolthay Lajos Tiszántuli egyházkerületi térképe
vászonra huzva (leszállított ár) 1 " 50 "

Vértési Arnold „Öngyilkosok“ elbeszélések ára 1 frt — kr.

Karczag Vilmos „Ma és mindig“ elbeszélések
ára 1 " 50 "

Karczag Vilmos „Szerető szívek“ elbeszélések
ára 1 " 20 "

Karczag Vilmos „Maeskák“ (történetkék) ára 1 " — "

Molnár László „Egy kis város krónikája“ elbe-
szélések, ára 1 " 20 "

Mátray Lajos „Fazekas Mihály élete és mun-
kái“ ára 1 " — "

R P. O. „Titkos szerelem“ regény 1 kötet ára — " 80 "

Bugyi Sándor debr. talyigás kalandjai 1 kötet — " 60 "

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.

A Debreczeni Ellenőr könyvkötészetében

mindenféle diszes és egyszerű

könyvkötői munkák

gyorsan, pontosan és jutányos árban elkészítettnek.